

4.Sınıf Fen Bilimleri Konu Özetleri

1.Ünite : Yer Kabuğu ve Dünya'mızın Hareketleri

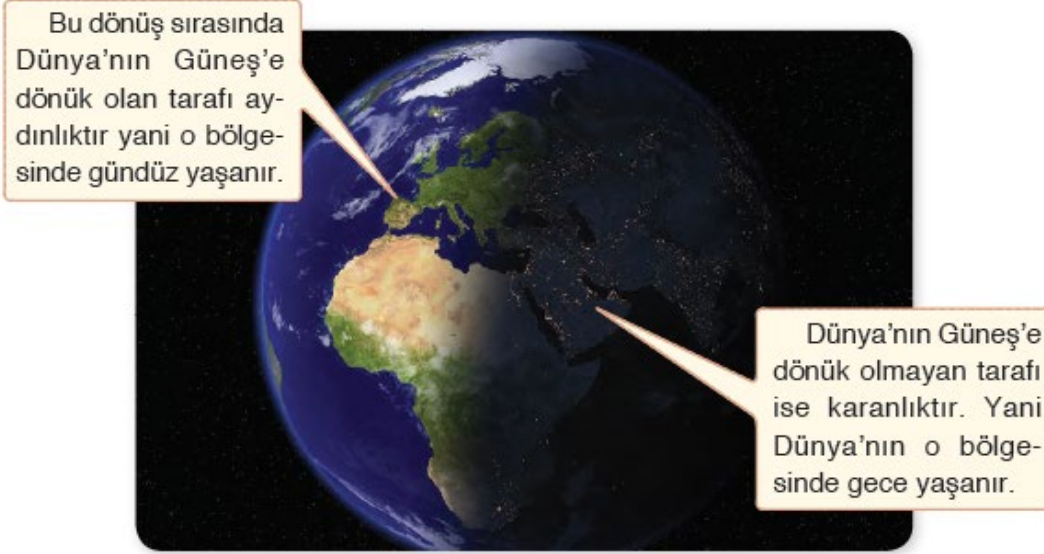
2.Bölüm : Dünya'mızın Hareketleri

2.1. Dünya'mız Yerinde Duramıyor

Havanın açık olduğu günlerde Güneş'in doğuşunu, Güneş'in gökyüzündeki yolculuğunu ve sonunda batışını izleyebiliriz.

Çok eskiden insanlar, gökyüzündeki her şeyin Dünya'nın çevresinde döndüğünü sanırlardı. Bugün artık Güneş'in Dünya'nın çevresinde dönmediğini biliyoruz. Dünya'nın kendi etrafında dönüş hareketi ve Güneş'in etrafında da bir dolanma hareketi vardır. Cisimler kendi etrafında dönme hareketi yapar. Örneğin bir basketbol topunu elinize alarak ona dönme hareketi yaptırabilirsiniz. Bir şeyin etrafını dolaşarak yapılan hareket ise dolanma hareketidir. Örneğin dairesel bir koşu parkurunda koşucunun yaptığı hareket dolanma hareketidir.

Dünya sürekli kendi çevresinde dönmektedir. Bu dönüş sırasında Dünya'nın bir yüzü Güneş'e dönük olurken diğer yüzü Güneş'i görmez.

Dünya'nın bizim yaşadığımız tarafı Güneş'e doğru dönünce bizim için gün başlar. "Güneş'in doğması" dediğimiz olay, budur. Bizim yaşadığımız taraf Güneş'ten uzaklaşırken hava kararır. Bu olay da "Güneş'in batışı"dır. Dünya'mızın kendi etrafında dönmesiyle gece ve gündüz oluşur. Dünya sürekli döndüğü için gece ve gündüz de birbirini takip eder.

Bizim yaşadığımız yerde gündüz olduğu zaman Dünya'nın diğer yüzü karanlıktadır. Yani orada gecedir.

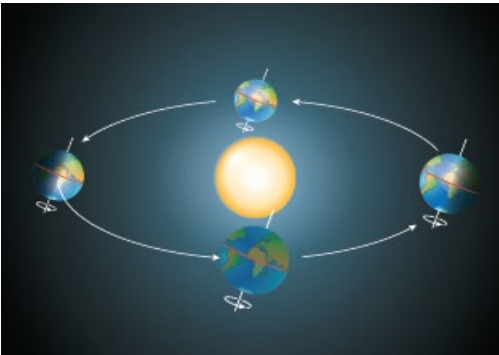
Dünya'nın kendi çevresindeki bir tam dönüşü 24 saat sürer. Bu süreye bir gün denir. Bu süre içinde bir kez gündüz, bir kez gece olur. Dünya'nın kendi etrafındaki dönüş hareketinin yönü batıdan doğuya doğrudur. Bir günlük zaman dilimi saat, dakika, saniye gibi zaman dilimlerine ayrılmıştır.

Geceden ve gündüzden oluşan bir günlük süre, Dünya'nın kendi etrafındaki bir tam dönüş hareketinin tamamlandığı doğa olayıdır. Dünya'nın kendi etrafında dönmesi sonucu Güneş doğudan doğup batıdan batar. Dünya'nın kendi etrafında dönüşü ile gün içinde, gölge oluşumları gerçekleşir. Gölge uzunlukları da gün içinde değişir. Güneş, Dünya'nın kendi etrafında dönmesine bağlı olarak gökyüzünde farklı konumlarda görülür.

2.2. Güneş'in Çevresinde Bir Yolculuk

Dünya'nın ısı ve ışık kaynağı Güneş'tir.

Gün boyunca Güneş'in gökyüzünde hareketini gözlemlediğimizde Dünya'nın sabit durup Güneş'in hareket ettiğini algılarız. Artık biliyoruz ki hareket eden, Dünya'dır. Dünya kendi etrafında dönerken aynı zamanda Güneş etrafında da dolanma hareketi yapar. Dünya Güneş çevresinde bir turunu 365 gün 6 saatte tamamlar. Bu süreye bir yıl adı verilmektedir.

Yandaki şekilde Dünya'nın Güneş çevresinde yaptığı dolanma hareketi temsili olarak verilmiştir. Bu dolanma hareketi sırasında Dünya'nın Güneş'e göre konumu değişir. Bu durum yeryüzündeki sıcaklıklarda da değişimlere neden olur. Örneğin yaz ve kış mevsimlerinde sıcaklıklar farklılık gösterir.

Gün ve yıl, Dünya'nın hareketleri sonucunda oluşan zaman dilimleridir. Dünya'nın Güneş etrafındaki bir tam dönüşünü tamamlamasıyla oluşan bir yıllık süre

ay ve hafta gibi zaman dilimlerine ayrılmıştır.

Dünya'nın Güneş etrafındaki dolanma hareketinden dolayı sıcaklık değişimleri yaşanır. Bu sıcaklık değişimi olaylarından biri mevsimlerdir. Dünya'nın Güneş etrafında 365 gün 6 saatte

yaptığı hareketin sonucunda sıcaklıklar yıl içinde değişmektedir. Bununla birlikte gece ve gündüz sürelerinin de değiştiği gözlenmektedir.